

HAPPINESS AND SOCIOPOLITICAL DEVELOPMENT

YARMOLENKO Yuliia

In Happiness And Contemporary Society : Conference Proceedings Volume (Lviv, March, 20-21, 2020). Lviv: SPOLOM, 2020. P. 301-304.

ISBN 978-966-919-593-7

ЩАСТЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК

ЯРМОЛЕНКО Юлія

// Щастя та сучасне суспільство : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 20-21 березня 2020 р.). – Львів: СПОЛОМ, 2020. – С. 301-304.

ISBN 978-966-919-593-7

YARMOLENKO Yuliia

Doctor of Economical Sciences, Associate Professor of the Department of Marketing
Academy of Labour, Social Relations and Tourism (Kyiv, Ukraine)

HAPPINESS AND SOCIOPOLITICAL DEVELOPMENT

ЯРМОЛЕНКО Юлія

доктор економічних наук, доцент кафедри маркетингу
Академія праці, соціальних відносин і туризму (Київ, Україна)

ЩАСТЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК

This article is about the relation between the concept of happiness and public policy. The article reveals the main factors important for people with reference to the concept of "Easterlin paradox." The questions raised in this article are: what is the relation between the quality of government and level of happiness in Ukraine? What is the relation between the quality of government and inequality of happiness in Ukraine? The article substantiates the proposal to create the Ministry of Happiness, one of the first tasks of which should be the development of indicators of happiness, improving the strategy in order to achieve these indicators through the implementation of policies in each ministry.

Інноваційність – особливість XXI століття. Стрімкі зміни, які виникають в глобальному середовищі, вимагають оперативних змін в поведінці управлінців, політиків, економістів. На зламі цих наук знайшла свого розвитку і актуальності економіка щастя, центральною постаттю якої є людина.

Людина – центральний об'єкт та суб'єкт політики щастя, якими останнім часом починають займатися більшість урядів країн світу.

Багатогранність цього поняття викликана індивідуальністю та світоглядністю осіб, на яких по суті вона спрямована та включає кілька рівнів: людина (суспільство), країна, планета. Дослідники стверджують, що для бідніших країн та країн, що розвиваються, основним завданням є зростання ВВП, яке дозволить вирішити наступні завдання: ріст матеріального та покращення ментального благополуччя громадян, що прямо корелює з відчуттям їх щастя.

Незважаючи на багатство і різноманітність людських потреб, на нашу думку, можна виокремити основні матеріальні та нематеріальні потреби, які за умови їх реалізації сприяють підвищенню рівня щастя людини.

При цьому слід відмітити, що в планетарному масштабі прослідковується наявність концепції «Парадокса Істерліна», який передбачає, що після досягнення певного рівня економічного зростання зникає залежність між доходом і щастям. Таким чином, в короткостроковій перспективі ступінь економічного розвитку і рівень щастя корелюються, але в довгостроковій перспективі (період 10-34 роки) ця закономірність не працює. Всупереч очікуванням, зростання доходу впродовж десятиліття не робить людей щасливими.

Повертаючись до основного об'єкта економіки щастя, а саме людини, Парадокс Істерліна можна помітити зв'язок рівня щастя не з абсолютним доходом, а відносним, тобто в порівнянні з іншими людьми [1].

Безумовно, більшість науковців одноставні у думці, що економічна складова є основою для забезпечення життєдіяльності людини. При цьому, економісти Британн, Кларк, Освальд доводять у своїх дослідженнях, що безробіття зменшує рівень щастя у великому світі, ніж інших колективних факторів, цим і пояснюється, що вагомий відсоток людей (80%) вважають, що уряд грає ключову роль у досягненні ними щастя [2].

При цьому суб'єктивізм грає вирішальну роль у оцінці і відчутті щастя. Більшість країн робить фокус на ВВП, але вже стало очевидним, що для глобального відчуття щастя необхідно більше факторів, ніж ВВП на душу населення.

Бутан обрав політику підвищення рівня щастя своїх громадян вже майже 50 років тому. Оцінка стану внутрішнього щастя містить наступні показники:

1. забезпечення справедливого та соціально-економічного розвитку;
2. збереження і розвиток традиційних культурних цінностей;
3. охорона природи;
4. правильне управління країною.

Цілеспрямована стратегія на досягнення кожного з показників дозволила за 47 років в рази покращити їх. Бутан став яскравим прикладом країни, яка змогла стати прикладом для всього світу.

Таким чином у 2011 році Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію під назвою «Щастя: ціннісний підхід до розвитку» [3].

Враховуючи сучасний стан розвитку України та світові тенденції, усвідомлюючи роль уряду у відчутті щастя громадян, ми вбачаємо раціональним створити Міністерство щастя, одним із перших завдань якого має стати розробка індикаторів щастя, покращення стратегії у досягненні цих показників через проведення політики у кожному з міністерств. Одним з прикладів є запровадження дисципліни щастя в шкільних освітніх програмах, під час вивчення яких буде фокус на розмежування матеріальних і духовних цінностей, зв'язок внутрішнього щастя (психоемоційний стан задоволення) та зовнішнього за межами особистого буття, вплив на суспільство, цивілізацію і вклад у його розвиток. Цей рівень можна досягти через залученість до соціально корисної справи – показника щедрості у Індексі щастя (це можна забезпечити ввівши фокус в суспільстві та обов'язкове волонтерство за прикладом Канади та Америки).

Крім того, одним з завдань Міністерства щастя може стати розробка національної ідеї, яка базуватиметься на щасті, радості та свободі. Це корелюватиме з показниками Світового індексу щастя:

- ВВП на душу населення.
- Очікувана тривалість життя.
- Соціальна підтримка.
- Свобода життєвого вибору.
- Щедрість-волонтерство.
- Сприйняття корупції.

Розглянувши сучасний стан і цінності, які притаманні українцям, концепція сталого щастя може змінити життя наших громадян, а на рівні міжнародних організацій і світової політики – і весь світ.

За результатами 16-ої щорічної зустрічі Ялтинської європейської стратегії (YES), яка проходила у вересні 2019 року в місті Києві, Україна, та в результаті якої було складено Звіт «Управління і Щастя. Результати глобального опитування» [5], основними факторами, які є найважливішими для людей, є:

1. відчувати себе щасливим;
2. бути здоровим;
3. щоб мої діти були щасливими;
4. мати фінансову безпеку;
5. жити в мирі та безпеці;
6. свободи та право мати вибір;
7. відчувати себе коханою людиною;
8. жити в справедливому суспільстві;
9. мати професійний успіх;
10. тривалість життя (довголіття).

Треба зазначити, що організаторами та спеціалістами Ялтинської європейської стратегії були проведені дослідження у 15 країнах світу, серед яких, в тому числі, була й Україна. Абсолютна унікальність України полягає в тому, що для українців щастя дітей є важливішим за своє власне. У той час, коли всі інші цивілізаційно розвинені народи думають про власне щастя, здоров'я та свободи.

На думку експертів, такий вибір українців може бути наслідком страшних історичних подій, таких як Голодомор, репресії, які відбувалися на початку ХХ століття під час встановлення радянського режиму, а також військових дій на сході України, які відбуваються наразі. На нашу думку, саме відновлення історичної пам'яті має важливе значення для подолання страшних травм.

Також, на думку спеціалістів, українцям слід позбавитися очікування, що держава зробить тебе більше щасливою людиною. Людина має права сама обирати свою долю: яку родину їй збудувати, де їй жити та працювати, в що вірити. Держава при цьому виконує функцію у створенні необхідних умов для забезпечення відчуття щастя у людини. Крім цього, експерти радять українцям двічі на тиждень займатися спортом, більше подорожувати, відходити від пострадянської української школи, побудованої на страху і боязні за принципом: вчитель-учень, учень-директор, директор-міністерство, обирати жінок у владу та довіряти своїм співвітчизникам. Нажаль, на думку спеціалістів, українцям притаманна така якість, як очікування щастя «ззовні», тобто українці сподіваються, що хтось прийде за зробить нас щасливими, що пов'язане з інфантильністю та бажанням зняти із себе відповідальність. На нашу думку, для подолання цих перешкод, українцям необхідно бути залученими у життя громади та країни, адже для розвитку нації велике значення має наскільки суспільство включене в процес формування та ухвалення рішень, а також не боятися брати на себе відповідальність за власне життя та життя близьких людей.

З одного боку людина виступає тим суб'єктом, хто формує політику і визначає вектор її розвитку та стратегічні завдання для країни і світу, з іншого боку – виступає об'єктом, на який націлені всі дії з метою підвищення рівня

задоволення життям громадянами, відчуття щастя та поліпшення позиції в світовому рейтингу індексу щастя країн в цілому.

При цьому важливо усвідомлювати особливості української ментальності, адже представники уряду – це громадяни України, які виховуються на цінностях цього суспільства і, відповідно, відображають її реальні настрої, тому важливо займатися формуванням нових підходів при вихованні дітей, зміщення фокусу уваги на вказаному щасті, відповідальності за власні дії. Період революції Гідності показав, що українські волонтерські дії свідчать про високий рівень свідомості населення в питаннях вирішення викликів, які стали перед суспільством. Тобто мова йде про глибокі трансформаційні процеси, як всередині кожної особистості зокрема, так і суспільства в цілому. На наш погляд розвиток громадянського суспільства, стратегічні кроки у формуванні політики щастя дозволять підвищити рівень щастя українців і індексу щастя України в світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воробьев Е. М. Экономика счастья как новая экономическая парадигма / Е. М. Воробьев, Т. И. Демченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. - 2013. - № 1086, вип. 2. - С. 74-77. [2] Джордж Вард, Ялтинська конференція.
2. Счастье: ценностный подход к развитию. Резолюция 65-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН – Режим доступа: [http://www.un.org/ru/20 moments/ids.asp2m=A/RES 65/309](http://www.un.org/ru/20_moments/ids.asp2m=A/RES_65/309).
3. Пурий Р., Луц У. Планування щасливого життя. – Львів, 2019.
4. Звіт «Управління і Щастя. Результати глобального опитування»/Governance and Happiness. Global Survey Results.